

บันทึก

เรื่อง อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
ตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.๒๕๐๓

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๕๓๐๑.๒/๗๘๖ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีปัญหาข้อกฎหมายขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับอำนาจในการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.๒๕๐๓ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.๒๕๐๓ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) รวมทั้งข้อบังคับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยระเบียบพนักงาน พ.ศ.๒๕๑๗ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้มีข้อบัญญัติไว้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ บัญญัติอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีและคณะกรรมการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไว้ดังนี้

“มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และเพื่อประโยชน์ในการนี้ จะสั่งการให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานอื่นก็ได้”

“มาตรา ๒๙ ผู้ว่าการเป็นผู้บริหารกิจการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานทุกตำแหน่ง

ผู้ว่าการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการจัดการและดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค”

๒. ข้อบังคับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยระเบียบพนักงาน พ.ศ.๒๕๑๗ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๓(๓) (๔) และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ ข้อ ๔๕ กำหนดว่า

“การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้ง

(๑) ประธานกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพนักงานทุกตำแหน่ง

ฯลฯ

ฯลฯ”

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงขอหารือว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (มิใช่การสอบสวนทางวินัย) ซึ่งอาจมีบุคคลที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กรรมการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคลงมาถึงผู้ว่าการและพนักงานอื่น ๆ ด้วยนั้น อำนาจในการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งได้ ยกตัวอย่างเช่น มีผู้ร้องเรียนไปยังกระทรวงมหาดไทยว่า

ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการจัดซื้อจัดจ้างของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เช่นนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะมีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่ และหากไม่มีอำนาจสั่งแต่งตั้งได้แล้ว ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งเพื่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและได้พิจารณามาตรา ๑๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.๒๕๐๓ ประกอบแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้รัฐมนตรีเป็นผู้กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งความหมายของคำว่า “กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการ” นั้น ย่อมหมายความว่า ดูแลให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคประกอบกิจการอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ และอำนวยความสะดวกตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว นอกจากรัฐมนตรีจะมีอำนาจสั่งการให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานขึ้นตามมาตรา ๑๘ แล้ว รัฐมนตรีย่อมมีอำนาจโดยอาศัยหลักทั่วไปในการบริหารงานที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงจากแหล่งอื่นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนได้ เช่น การแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการที่จะมีมติให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งหรือหาข้อเท็จจริงเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่าคณะกรรมการได้ใช้อำนาจหน้าที่ในการดูแลบังคับบัญชาผู้ว่าการหรือพนักงานให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สำหรับข้อหารือนี้ เมื่อมีข้อเท็จจริงว่ามีการร้องเรียนต่อกระทรวงมหาดไทยว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการจัดซื้อจัดจ้างของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค รัฐมนตรีซึ่งกำกับดูแลกิจการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคย่อมมีอำนาจที่จะสั่งการให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานขึ้นได้ตามมาตรา ๑๘ และในกรณีที่รัฐมนตรีไม่พอใจในคำชี้แจงหรือประสงค์จะหาข้อเท็จจริงโดยทางอื่น รัฐมนตรีก็ย่อมใช้อำนาจบริหารในฐานะผู้กำกับโดยทั่วไปที่จะให้มีการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยทางอื่น เช่น โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหรือสอบสวนข้อเท็จจริงได้ แต่ข้อเท็จจริงที่ได้มานั้นไม่อาจนำไปเป็นเหตุให้ลงโทษผู้ว่าการหรือพนักงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ เพราะรัฐมนตรีมิใช่ผู้บังคับบัญชาของผู้ว่าการหรือพนักงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค แต่อาจนำไปใช้ในการประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เมื่อมีกรณีที่จะมีมติให้คณะกรรมการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคออกจากตำแหน่งได้ตามมาตรา ๒๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ ได้

^๑มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และเพื่อประโยชน์ในการนี้ จะสั่งให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคชี้แจงข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานขึ้นก็ได้

^๒มาตรา ๒๕ ประธานกรรมการและกรรมการย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามความในมาตรา ๒๔ เมื่อ

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์
(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๓๘

(๒) ลาออก
(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
(๔) ตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒

ฯลฯ

ฯลฯ